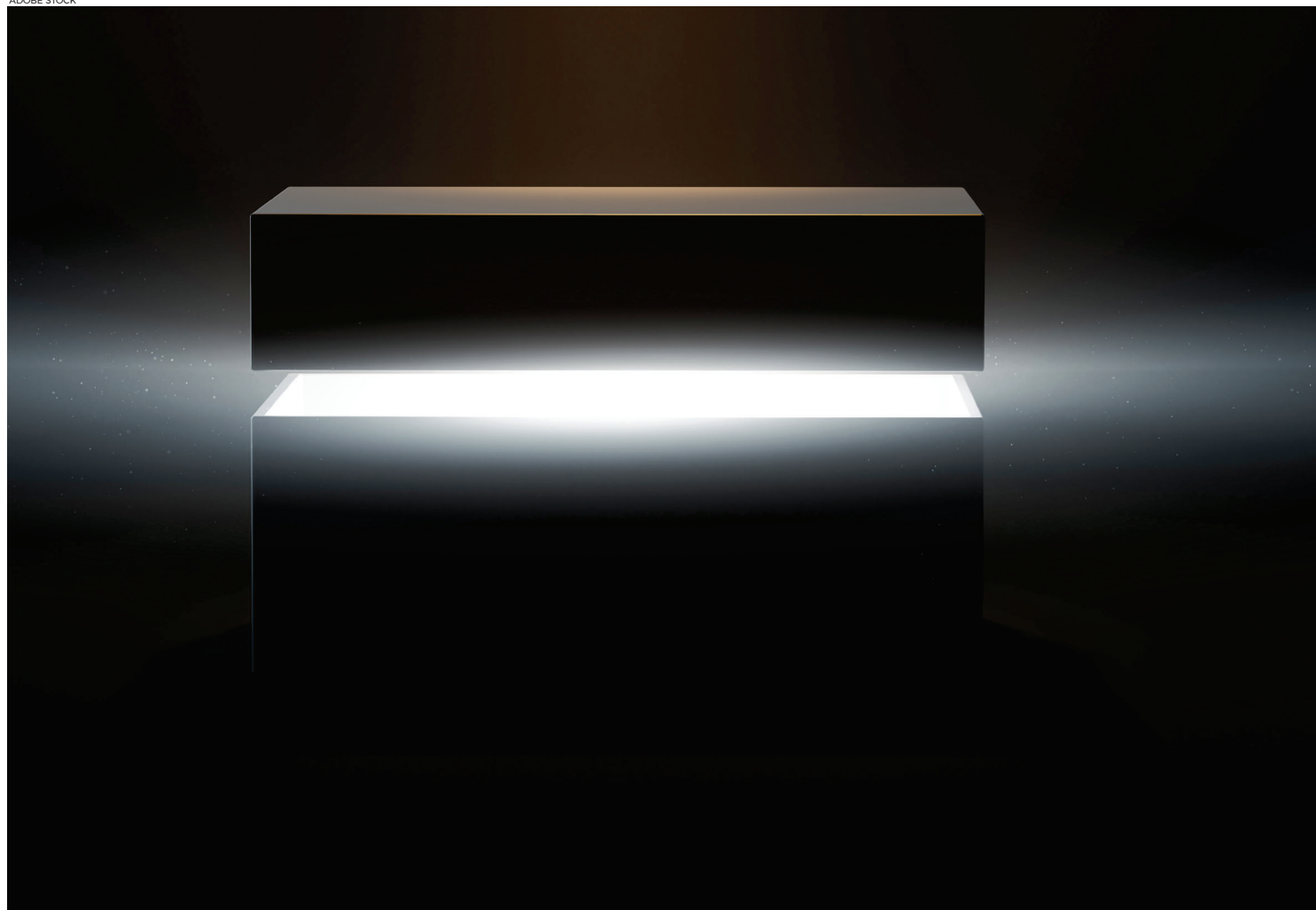

ADOBE STOCK

Evolutionens svarta låda

Av: Göran Schmidt

Alla vet att jorden en gång var öde, tom och livlös. Alla vet också att jorden idag vimlar av livsformer, den ena mer fantastisk än den andra. Det som hände däremellan har ingen människa bevittnat, det är någonting alla människor måste använda tro för att bilda sig en uppfattning om. Bibeltroende kristna tror att Gud skapade livsformerna genom sitt ord, medan sekulära forskare tror att det skett genom "naturliga" orsaker under miljarder år. ►

Oavsett hur allt levande blev till är det som hänt "mirakulöst" på flera sätt. Efter-som sekulära forskare inte tror på mirakel behöver de använda sig av olika – medvetna eller omedvetna – strategier för att "av-mirakulisera" sin skapelseberättelse, en sorts dimridåer som gör att de flesta inte längre kan urskilja miraklet. En sådan är när man blundar för alla problemen med evolutionsteorin och "låtsats som om det regnar". Då kan det bli som i H.C. Andersens saga med kejsaren som inte hade några kläder, att det krävs modiga sanningssägare som struntar i vad majoriteten tycker för att öppna människors ögon.

Något annat som får många att tro att Gud inte behövs är när man använder sig av *reduktionism*. Det är när man nöjer sig med att förklara detaljer och sedan påstår att man därmed förklarat helheten. Ytterligare en strategi är att använda sig av luddiga ord som verkar förklara saker men som egentligen bara beskriver dem.

I George Orwells kända roman "1984" målar författaren upp en bild av ett "stobrebrorssamhälle" där medborgarna blir kontrollerade av överheten. De förväntas tro på saker fast de är orimliga eller ologiska ("dubbeltänk") och där man kan bli illa behandlad för att man tänker och argumenterar för en annan uppfattning än den som är "politiskt korrekt" ("krimtänk"). Här finns tyvärr många likheter med evolutionsfrågan.

En del forskare vill hellre tro att jorden har inneboende egenskaper att på egen hand skapa och utveckla levande varelser än att tro på Gud. De menar att jorden nästan beter sig som om den hade en egen vilja. Det brukar kallas Gaia-hypo-

tesen efter namnet på jordens gudinna i den grekiska mytologin. Det är faktiskt idag mer okej bland naturvetare att tro på hemlighetsfulla obevisade krafter i materien än att tro på Bibelns Gud. Det är problematiskt att allt fler kristna idag tänker nästan likadant som Gaia-anhängarna och i stort sett använder ordet "Gud" som en etikett på naturens egen skaparförmåga – evolutionen.

Det man får höra tillräckligt många gånger tar man till slut för givet. Så är det för många nutidsmänniskor när det gäller berättelsen om en evolution från en primitiv bakterieliknande urorganism till oss människor och alla andra levande varelser. Men egentligen finns det ingenting självklart med ett sådant scenario – det är snarare väldigt emot vår intuition. Föreställ dig en livlös jord med en atmosfär bestående av giftiga gaser och en öde terräng med berg, grus, sand och lera och utan minsta tillstymmelse till liv. Gör dig sedan en bild av den nutida världen med dess vimmel av levande varelser av alla slag. Fundera över kontrasten. Vad var det egentligen som hände? Tänk dig att du placerar en stor svart låda mellan de båda scenarierna. Där inuti finns hemligheten till förvandlingen. Visst måste det gömma sig fantastiska mekanismer inuti i den där lådan!

VAD FINNS INUTI LÅDAN?

Våra naturvetare gör anspråk på att ha kikat in i lådan och menar sig ha ganska bra koll på vad som egentligen hände – åtminstone låter det så när de uttalar sig. Med hänvisning till att vetenskapen måste bedrivas i enlighet med en speciell konvention som kallas *metodologisk naturalism*¹ har de redan på förhand uteslutit möjligheten att det skulle dölja sig någonting övernaturligt i lådan, som till exempel Gud. Det som återstår därinne är materien själv, slumpen, naturens oföränderliga lagar, ofantliga tidsrymder och en miljö som långsamt förändrats i takt med dem. För att ge trovärdighet åt sitt scenario hänvisar forskarna till att livsformernas arvs massa förändras genom slumpmässiga mutationer och att det naturliga urvalet gynnar de individer som blir bäst anpassade. Visst tog det tid, resonerar de, men sådan har det funnits gott om – den har först geologer och sedan fysiker försett oss med.

Men vänta ett ögonblick. Det vi faktiskt kan *observera* av det som de hänvisar till begränsar sig till väldigt marginella förändringar som inte kan förklara uppkomsten av några nya

Göran Schmidt civ.ing. (kemiteknik), biolog, lärare, skolledare, numera föreläsare och ordförande i Genesis. Webbplats: gschmidt.se Mail: ordforande@genesis.nu

WIKIMEDIA

livsformer, utan bara variationer och förluster av egenskaper som redan finns på plats, det som går under benämningen "mikroevolution". De stora och avgörande förändringarna inne i lådan utgörs av *tänkta summeringar* av sådana där små förändringar och sådana som "måste" ha inträffat eftersom det inte finns något "vetenskapligt" alternativ i en låda utan Gud. Men hur kan vi veta att små förändringar verkligen *går* att plussa samman så att de kan förklara hur en mikroorganism över tid kan förvandlas till människor och alla andra livsformer, det vill säga "makroevolution"?

Svaret är att det vet vi inte. Detta är någonting som man inom forskarvärlden *förväntar* sig därför att man litar på varandra och på den där överenskomna konventionen om att det aldrig funnits någon Gud i den svarta lådan. Faktum är att det bara är

mikroevolution som bygger på observationer och experiment. Makroevolution bygger på extrapoleringar² och förväntningar, eller ytterst – tro.

KEJSARENS NYA KLÄDER

Som bibeltroende evolutionskritiker får vi ibland höra att vi har valt att tro på sagor i stället för på vetenskapen. Man beskyller oss för det därför att man är övertygad om att Bibeln är en samling myter och evolutionen ett vetenskapligt faktum. Men båda de premisserna är felaktiga; Bibeln har visat sig vara ett enastående trovärdigt historiskt dokument och evolutions-teorins historiska dimension (teorin om makroevolution) är framför allt en filosofiskt motiverad berättelse med ytterst få beröringspunkter med den empiriska³ verkligheten.

Det ironiska i situationen är att den evolutionära skapelseberättelsen själv bär starka drag av saga, myt och rentav magi. Att det inte är mer uppenbart för gemene man (och forskarna själva) beror på att berättelsen är iklädd en imponerande vetenskaplig språkdräkt som tenderar att dölja berättelsens egentliga kärna.

Tankarna vandrar osökt till H.C. Andersens saga om Kejsarens nya kläder med den lille pojken som gång på gång säger till sin far: "*Men pappa, ser du inte, han har ju inga kläder på sig!*". Det är en ganska träffande bild av oss evolutionskritiker som envist upprepar:

- *Men ser ni inte* – våra duktiga kemister har inte ens lyckats simulera en spontan uppkomst av ens en liten bit av vare sig DNA eller RNA eller ett protein.⁴ Hur skulle då livet ha kunnat uppstå på egen hand när det är beroende av allt det där och mycket därtill?
- *Men ser ni inte* – mutationer bryter ner och förstör arvs-massan hos levande varelser!
- *Men ser ni inte* – selektion väljer bort många fler anlag än det låter finnas kvar och leder till genetisk utarmning!
- *Men ser ni inte* – selektionen förmår bara upptäcka och eliminera en liten bråkdel av de skadliga mutationer som uppkommer i varje generation eftersom det är individer och inte enskilda gener som selekteras. Levande varelsers arvs massa bryts ner i stället för att byggas upp!
- *Men ser ni inte* – det finns inga övergångsformer i fossilen, ingenting som tyder på någon gradvis evolution!
- *Men ser ni inte* – varje levande varelse innehåller hisnande mängder med meningsfull information i DNA, och det finns ingen känd orsak till att sådan kan uppkomma förutom medveten intelligens!

Det är dags för både kejsaren och allt folket att öppna ögonen nu! ▶

MÜNCHHAUSEN OCH HANS HÄST

Kärnan i den evolutionära berättelsen är den förmodade tendensen hos levande materia som gjorde det möjligt för en ensam bakterielliknande varelse⁵ att över tiden lyfta sig själv till all den komplexa mångfald som präglar nutidens organismvärld. I boken om *Baron von Münchhausens fantastiska äventyr* kan vi läsa om den där dagen då baronen var ute och red på sin häst och råkade hamna mitt ute i ett träsk. Hästen och baronen sjönk allt djupare i dyn till dess att han i sin desperation kom på en lysande idé: han tog ett rejält tag i sin egen kalufs, klämdde ihop knäna och lyfte både sig själv och hästen upp ur dyn. Beslutsamt gjort kan man ju konstatera.

Men vi vet att det är en skröna eftersom fysikens lagar inte tillåter sådant, lika lite som de tillåter evighetsmaskiner som producerar mer energi än de förbrukar eller uppkomsten av homokirala polymerer.⁶ När någonting påstås lyfta sig själv finns alltid skäl att vara skeptisk.

Gäller det även berättelsen om hur en mikroorganism blev till människor, påfåglar och makrillar? Nej, kanske en evolutionist skulle svara – sådant är möjligt om systemet är öppet så att det strömmar energi genom det, och eftersom jorden badat i solljus under miljarder år så är allt det där möjligt enligt termodynamikens lagar. Men kan det verkligen vara så enkelt: att bara slå på lyset inuti den svarta lådan så löser vi problemet? Det intuitiva svaret är nej, och även det vetenskapliga eftersom det bygger på missförstånd av termodynamiken. Münchhausens hjältedåd är lika uteslutet vare sig solen skiner eller inte, och detsamma gäller uppkomsten av livets mångfald.

DIMRIDÅER

Det är svårt att komma ifrån att det som hände i den där svarta lådan, oavsett hur lång tid det tog, är någonting som bara går att beskriva med ordet "mirakulöst". Inom sekulär forskning är man inte särskilt road av att använda det ordet på grund av sin trohetsed till naturalismen. Tittar vi efter kommer vi snart att kunna identifiera några strategier som brukar användas för att undvika det. Oavsett om det sker medvetet eller omedvetet så blir effekten någonting som kan liknas vid en dimridå som liksom suddar ut intrycket av det mirakulösa. Hur går det då till i praktiken?

1. Genom så kallad *reduktionism*. Det är när forskare väljer att fokusera på detaljer i stället för på helheter. Effekten blir att saker och ting tycks enklare och mer lättförklarliga, eftersom detaljer är mycket enklare att studera när de isolerats från sitt sammanhang. Somliga hävdar på allvar att komplexiteten i en levande varelse egentligen är en illusion, eftersom molekylärbiologin har visat att det som

Baron Münchhausen räddar sig själv och sin häst ur ett träsk, av Oskar Herrfurth.

WIKIMEDIA

händer inuti cellerna är ganska banala kemiska reaktioner mellan ämnen vars kemiska formler och strukturer är lätta att både bestämma och beskriva. Och om det som förefaller vara komplexitet hos växter och djur egentligen är en illusion så finns det inte så mycket som behöver förklaras. Det klassiska uttrycket att inte se skogen (miraklet) för alla träden (de slumpmässigt vibrerande molekylerna) har därmed besannats.

2. Genom att använda en *diffus terminologi* med ord som snarare uttrycker känslor och värderingar än mätbara egenskaper. Ett sådant är "selektionstryck". Miljön sägs utöva ett selektionstryck på de levande organismerna som får dem att anpassa sig till miljön, ungefär som när en lerklump anpassar sig efter en gjutform. Svepande hänvisningar till selektionstryck används ganska ofta i evolutionära berättelser som om de förklarade hur anpassningen gick till i praktiken. En evolutionsbiolog kan vara helt tillfreds med svaret att fladdermöss utvecklade sina sofistikerade system för ekolokalisation på grund av att de utsattes för ett selektionstryck som formade deras anatomi och fysiologi. På det viset kan en metafor ersätta behovet av en rationell förklaring.

Andra exempel på vanligt förekommande ospecificerade termer är "fitness", "utvecklad" och "primitiv". Även själva begreppet "evolution" är oklart, eftersom det sällan framgår om det syftar på mikroevolution (ett empiriskt bekräftat faktum) eller makroevolution (en filosofiskt motiverad, obevisad hypotes). Varje gång en forskare säger att evolutionen är ett faktum så leds lyssnaren att tro att det gäller båda evolutionsaspekterna, medan det bara är den förstnämnda som är belagd med evidens; den sista tas för given av andra skäl.

3. *Orwellism*. I George Orwells kända roman "1984" beskrivs hur de maktavande under pseudonymen Storebror manipulerade samhällsmedborgarna till *dubbel tänk*, det vill säga att acceptera motsägelser som någonting normalt och okontroversiellt, som till exempel att säga en sak och tänka någonting annat, eller att tro på något som man egentligen inte anser vara sant. Tillämpat på evolutionen så vill dess förespråkare exempelvis få oss att tro att det inte spelar någon roll om mutationer är konstruktiva så länge de är fördelaktiga för individen, vilket naturligtvis är djupt osant: en bakterie kan omöjligt förvandlas till en människa genom en ofantligt lång serie av i någon mening "fördelaktiga" mutationer när samtidigt all erfarenhet visar att sådana i praktiken innebär att gener stängs av och genetiskt material går förlorat. Man kan inte bli miljönär

genom att sälja leksaksankor med förlust även om man säljer väldigt många.

I Orwells roman anklagas medborgarna för *krim-tänk*, att vissa tankar är otillåtna, ja rentav kriminella och rätteligen bör bestraffas. Tankarna går till ett välkänt citat från 1988 av den ateistiske biologen och nobelpristagaren Francis Crick: "*Biologer måste ständigt ha i åtanke att vad de ser inte blivit designat*". Crick kanske inte avsåg att det skulle vara kriminellt för en biolog att luta åt Intelligent design, men i praktiken har åtskilliga biologer och aktiva inom andra delar av den akademiska världen fått se sina karriärer abrupt avslutas för att de uttryckt sympatier för ID eller uttryckt vetenskapliga tvivel på evolutionen.⁷ Just i det fallet är det en orwellism som inte utövas av statsmakten utan i den akademiska världen. Dessvärre ser vi idag hur den svenska statsmakten i form av Skolinspektionen och Skolverket inte tvekar att pricka lärare och utdöma vite för skolor där man strävar efter en allsidig belysning av evolutionsteorin.⁸ Orwellismen lever.

4. *Naturmagi*. Sekulära forskare propsar på att händelseförloppet inne i den svarta lådan är strängt naturalistiskt, men ändå har lådan kunnat åstadkomma så fantastiska resultat som påfåglar, clownfiskar och människor. Hur kan man få en sådan ekvation att gå ihop? Somliga forskare, särskilt bland Tredje vägens evolutionsbiologer tenderar att tillskriva materien en självskapande förmåga. Det märks bland företrädare för teorin om självorganisation (se artikeln om det på sidan 20), men i synnerhet för dem som förespråkar den så kallade *Gaia*-hypotesen.⁹ Den går i korthet ut på att jordens biosfär – det vill säga allt levande i jordens litosfär,¹⁰ hydrosfär,¹¹ och atmosfär – samspelar med den livlösa miljön (mineraler, gaser med mera) på sätt som underlättar för livet att bevaras och utvecklas. Det finns ett brett spektrum av åsikter och olika grad av "andlighet" bland hypotesens anhängare, alltifrån dem som bara konstaterar att biotiska¹² och abiotiska¹³ faktorer samspelar med varandra på ett ändamålsenligt sätt, till dem som anser att hela jorden är en besjälad levande organism stadd i utveckling. Hypotesen har fått sitt namn efter den gudinna i den grekiska mytologin som ansågs personifiera jorden. Den illustrerar att många sekulära forskare motvilligt erkänner att en sträng naturalism inte kan tillfredsställa deras nedärva skapelseintuition. I stället för att ge Gud äran "förblindades de av sina falska föreställningar" så att de i stället "dyrkade och tjänade det skapade i stället för Skaparen" (Rom 1:21, 25).

AVSLUTNING

Sekulär vetenskap gör anspråk på att förklara livets mångfald utan Gud. En enorm kunskaps- och teoribank har byggts upp under åren som gått sedan Darwin, och en omfattande terminologi har skapats för att beskriva och motivera evolutionen. Men detta bygge har gjorts av personer vars glasögon varit färgade av övertygelsen om att evolutionen verkligen har ägt rum – evolutionen har aldrig upptäckts, den har alltid förutsatts.

Evolutionsteorin är ett imponerande intellektuellt tankebygge. Bara en kristen som valt att betrakta den med nyktra, kritiska ögon inser att det är en koloss på lerbett, ett korthus, eller som Paulus formulerar det – en "tankebyggnad" som "reser sig upp mot kunskapen om Gud" (1 Kor 10:4-5).

Alternativet till tron på en allsmäktig Skapare är nämligen en lika stark tro på en precis lika "allsmäktig" materia. Utgångsläget är i båda fallen detsamma – en öde och tom jord, och slutresultatet likaså. En teistisk-evolutionistisk¹⁴ och en Gaia-ma-

gisk syn på skapelseprocessen är i *praktiken* helt oskiljaktiga. Om en Gaiaförespråkare utmanar en evolutionstroende kristen med frågan vad "Gud" har med saken att göra kan det enda svaret bli att "vi tror olika här".

Det bör tjäna som en allvarlig varningssignal för kristna. Bibelns Gud låter sig inte förväxlas med naturmagi. Skapelsen bär vittnesbördet om sin Skapare, och vittnesbördet är så tydligt att det är ousäktligt att inte erkänna Honom. Teistisk evolutionism tenderar att göra det ursäktligt – också det är ousäktligt!

"Det man kan veta om Gud är uppenbart bland [människor], Gud har ju uppenbarat det för dem. Ända från världens skapelse ses och uppfattas hans osynliga egenskaper, hans eviga makt och gudomliga natur genom de verk som han har skapat. Därför är de utan ursäkt." (Rom 1:20)

NOTER

1. Metodologisk materialism är förhållningssättet att alla fenomen som går att studera har uteslutande naturliga orsaker, och att alla hypoteser och förklaringsmodeller därmed måste utesluta alla former av övernaturliga inslag.
2. Extrapolering är när man har uppmätt en trend hos någon egenskap inom ett visst mätbart område och sedan utgår från att denna trend är giltig långt utanför detta område.
3. Empirisk i bemärkelsen att vara kopplad till erfarenheter som observationer och experiment.
4. Låter det otroligt? Läs vårt temanummer om Livets ursprung på <https://genesis.nu/tidning/tidigare-nummer/genesis-2019-1/> (kortare: krymp.nu/2T4)
5. Denna primitiva organism har fått det vetenskapliga namnet LUCA. Det står för "Last Universal Common Ancestor", den hypotetiska ensamman individen bland primitiva bakterier som rådde bli allt levandes urmoder.
6. En homokiral polymer är en molekyl – liksom naturens DNA, RNA och proteiner – som utgörs av kedjor där länkarna alltid är av en viss sort av två eller flera lika sannolika alternativ. Uppkomsten av homokirala polymerer är därför någonting lika osannolikt – och därför lika mycket mot naturens lagar – som att vid upprepade tillfällen singla slant hundratals gånger och undantagslöst få samma sida av myntet uppvänt (utan att myntet är manipulerat).
7. Se filmen "Expelled: No Intelligence Allowed" på Youtube: <https://youtu.be/V5EPymcWp-g> (krymp.nu/2T5).
8. Se vår pågående bevakning av Skolinspektionens och Skolverkets behandling av Ekebyholmsskolan i Norrtälje kommun, hittills i Genesis nr 1 och 3 2021 och i det här numret på s. 78.
9. Hypotesen formulerades och namngavs av kemisten och meteorologen James Lovelock som utvecklade den tillsammans med mikrobiologen Lynn Margulis på 1970-talet. Margulis utvecklade för övrigt även den så kallade endosymbionthypotesen som du kan läsa om på sidan 42.
10. Litosfären är de översta 10 milerna av jordskorpan.
11. Hydrosfären är en samlingsbeteckning för allt vatten på jorden, flytande, fast (is) och i form av ånga.
12. ...som har med liv (gr. *bios*) att göra.
13. ...som inte (prefixet *a-* är en negation) har med liv att göra.
14. Teistisk evolutionism är föreställningen bland många av nutidens kristna att Gud använde sig av metoden evolution när han skapade.